

Vergaderjaar 2001–2002

21 501-08**Milieuraad****Nr. 146****VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG**

Vastgesteld 21 maart 2002

¹ Samenstelling:

Leden: Te Veldhuis (VVD), voorzitter, Weisglas (VVD), Scheltema-de Nie (D66), Van Middelkoop (ChristenUnie), Van Oven (PvdA), ondervoorzitter, Voûte-Droste (VVD), Hessing (VVD), Hoekema (D66), Marijnissen (SP), Verhagen (CDA), Rouvoet (ChristenUnie), De Haan (CDA), Koenders (PvdA), Van den Akker (CDA), Ross-van Dorp (CDA), Karimi (GroenLinks), Bussemaker (PvdA), Timmermans (PvdA), Vendrik (GroenLinks), Weekers (VVD), Albayrak (PvdA), Eurlings (CDA), Van Baalen (VVD) en Molenaar (PvdA).
Plv. leden: Verbugt (VVD), Blaauw (VVD), Dittrich (D66), Van den Berg (SGP), Valk (PvdA), Wilders (VVD), Remak (VVD), Ter Veer (D66), Van Bommel (SP), Van Ardenne-van der Hoeven (CDA), De Graaf (D66), Van der Hoeven (CDA), Waalkens (PvdA), Balkenende (CDA), Çörüz (CDA), M.B. Vos (GroenLinks), Feenstra (PvdA), Zijlstra (PvdA), Harrewijn (GroenLinks), Geluk (VVD), Visser-van Doorn (CDA), Örgü (VVD), Gortzak (PvdA) en Crone (PvdA).

² Samenstelling:

Leden: Witteveen-Hevinga (PvdA), Van Middelkoop (ChristenUnie), Feenstra (PvdA), Verbugt (VVD), Poppe (SP), Duivesteijn (PvdA), Augusteijn-Esser (D66), Klein Molekamp (VVD), Hofstra (VVD), ondervoorzitter, Th.A.M. Meijer (CDA), voorzitter, Luchtenveld (VVD), Van Wijmen (CDA), Kortram (PvdA), Ravestein (D66), Van der Steenhoven (GroenLinks), Van Gent (GroenLinks), Rietkerk (CDA), Oplaat (VVD), Van der Staaij (SGP), Schoenmakers (PvdA), Waalkens (PvdA), Udo (VVD), Mosterd (CDA), Ten Hoopen (CDA) en Depla (PvdA).
Plv. leden: Dijkema (PvdA), Stellingwerf (ChristenUnie), Valk (PvdA), Van Lente (VVD), De Wit (SP), Van Heemst (PvdA), Scheltema-de Nie (D66), Van Beek (VVD), Geluk (VVD),

De algemene commissie voor Europese Zaken¹ en de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer² hebben op 28 februari 2002 overleg gevoerd met minister Pronk van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over:

- **verslag Milieuraad van 12 en 13 december 2001 (21 501-08, nr. 144);**
- **agenda Milieuraad van 4 maart 2002 (21 501-08, nr. 145);**
- **brief van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer d.d. 24 januari 2002 inzake het sloop-schip Sandrien (28 000 XI, nr. 45);**
- **brief van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer d.d. 5 februari 2002 inzake verslag van de bijeenkomst van de EU-milieuraad d.d. 12 december 2001 (21 501-08, nr. 144);**
- **brieven van de griffier van de algemene commissie voor Europese Zaken;**
- **van 25 januari 2002 inzake fiche over Richtlijn emissie van kooldioxide en het brandstofverbruik van voertuigen (VROM-2002-109);**
- **van 25 januari 2002 inzake fiche Mededeling over Strategie dioxinen, fuanen en polychloorbifenylen (VROM-2002-110);**
- **van 25 januari 2002 inzake fiche Mededeling over Richtlijn biobrandstoffen (VROM-2002-144);**
- **van 8 februari 2002 inzake fiche voor Richtlijn emissiehandel in broeigasuitstootrechten (VROM-2002-148).**

Van dit overleg brengen de commissies bijgaand beknopt verslag uit.

Vragen en opmerkingen uit de commissies

De heer **Van den Akker** (CDA) geeft aan het spoor enigszins bijster te zijn als het gaat om de richtlijn inzake publieke inspraak bij de totstandkoming van plannen en programma's. Hij dacht dat het advies van het Europees

Schreijer-Pierik (CDA), Blok (VVD), Biesheuvel (CDA), Crone (PvdA), Giskes (D66), M.B. Vos (GroenLinks), Halsema (GroenLinks), Van den

Akker (CDA), Niederer (VVD), Van 't Riet (D66), Spoelman (PvdA), Hindriks (PvdA), Snijder-Hazelhoff (VVD) en Visser-van Doorn (CDA).

Parlement door de amendering in overeenstemming zou worden gebracht met het verdrag van Århus. In het verslag van de Milieuraad van december staat evenwel dat «de bepleite verbreding van de scope van de richtlijn» het belangrijkste element is van de eerste lezing van het advies van het Europees Parlement. Het voorstel van de Europese Commissie voorziet nu slechts in een publieke inspraakprocedure van plannen en programma's die direct verband houden met de bescherming van het milieu. Is deze aanpak nog wel in overeenstemming met het Verdrag van Århus? Waarom heeft deze omslag in denken plaatsgevonden? Daarnaast is het een compliment waard dat, op voorstel van de minister, een voetnoot bij de tekst van de Raadsconclusie wordt gevoegd over de WHO-doelstelling.

De heer Van den Akker kan zich in grote lijnen vinden in de Nederlandse opstelling ten aanzien van de CO₂-emissiehandel. De minister zegt in beginsel voorstander te zijn van een verplicht systeem. Is het dan niet beter om onmiddellijk over te gaan tot een Europees systeem voor emissiehandel, voordat iedere lidstaat met een eigen systeem komt? Het is van groot belang, in kaart te brengen wat de negatieve gevolgen kunnen zijn voor internationaal opererende bedrijven. Dit geldt zeker voor Nederland, dat relatief veel energie-intensieve, internationaal concurrerende bedrijven telt.

Wat de duurzaamheidsstrategie betreft, vraagt de heer Van den Akker zich af wat de Nederlandse reactie is op het zogenaamde syntheserapport. De minister noemt in de geannoteerde agenda slechts enkele punten uit dit rapport die voor Nederland van belang zijn. De Commissie heeft een duurzaamheidstoets toegezegd, maar een voorstel hiertoe is nog steeds niet beschikbaar. Wanneer is dit voorstel te verwachten?

Ten aanzien van de milieuaansprakelijkheid is de heer Van den Akker het met de minister eens dat het loslaten van de civielrechtelijke koers, zoals wordt voorgesteld in het witboek, geen goede zaak is. Schade die wordt veroorzaakt aan zaken, personen of gezondheid wordt hierdoor niet langer in aanmerking genomen en het principe «de vervuiler betaalt» komt zo op de tocht te staan. Waardoor is de koerswijziging van de Commissie veroorzaakt? Welke argumenten worden hierbij gehanteerd? De Europese richtlijn kan het Nederlandse beleid in de wielen rijden, omdat het in Nederland wel mogelijk is om de veroorzaker van vervuiling voor de rechter te dagen.

De heer **Klein Molekamp** (VVD) vraagt in het kader van de ratificatie van het Kyoto-protocol om verduidelijking van de betekenis van artikel 175, lid 1 en 2. Het maakt naar zijn mening niet veel uit of besloten wordt met een gekwalificeerde meerderheid of met unanimititeit, omdat alle aangesloten landen individueel betrokken zijn: zij moeten allemaal ondertekenen.

Denemarken heeft problemen met het basisjaar 1990, omdat het land toen een zeer lage CO₂-uitstoot kende. Geldt hetzelfde niet voor Nederland? De kosten per megaton CO₂ zouden het criterium moeten zijn. Liggen die in Denemarken hoger of lager dan in Nederland? Voorts is het de heer Klein Molekamp ter ore gekomen dat Denemarken de subsidies voor windenergie per 2004 stopzet omdat windenergie nooit rendabel zou kunnen worden. Kan de minister zeggen of dit op waarheid berust?

De heer Klein Molekamp is voorstander van CO₂-emissiehandel, bij voorkeur in Europees verband. Als in Europa wordt ingezet op het beschikbaar stellen van emissierechten op basis van een bestaande situatie, worden de bedrijven bevoordeeld die het het slechtste doen. Zo kan, zeker op termijn, een spanningsveld ontstaan tussen het Nederlandse en het Europese beleid, omdat in het Nederlandse systeem bedrijven die het goed doen, een voordeel hebben. Wil de minister hierop ingaan?

Wil de minister, eventueel schriftelijk, ingaan op de juridische gevolgen van de implementatie van de bevindingen van de commissie-Vogtländer

voordat de Kamer hierover in debat gaat? Is het mogelijk in Europa te starten met een kopgroep van landen die al bezig zijn met emissiehandel? Wat de kaderrichtlijn inzake milieuaansprakelijkheid betreft, moet het mogelijk zijn dat de schadelijgende burger de veroorzaker aanspreekt. Daarnaast vraagt de heer Klein Molekamp zich af of het wijzigingsvoorstel voor de Verpakingsrichtlijn gevolgen heeft, positief of negatief, voor het derde convenant Verpakkingen. De mogelijkheden om tot dit convenant te komen, dienen te worden opengehouden. Leidt het wijzigingsvoorstel tot een «Grüne Punktsysteem»? In dat geval zou de heer Klein Molekamp hiertegen beslist bezwaren hebben. Wat betekent het opnemen van maximumpercentages in de praktijk? Ten aanzien van het inzamelen van batterijen en accu's is het van belang wat de herziening van de bestaande richtlijn betekent voor Nederland, te meer omdat ook het Nederlandse beleid tot nu toe niet erg succesvol is geweest.

Wat het geïntegreerd productenbeleid betreft, gaat het groenboek uit van het stimuleren van de vraag naar groene producten door middel van belastingvoordelen. In het verlengde daarvan vraagt de heer Klein Molekamp aandacht voor de duurzame ondernemersaftrek (DOA). Is het waar dat de Europese Commissie dwarsligt bij de goedkeuring van de DOA? Kan de minister er in dat geval op aandringen dat de DOA mogelijk wordt gemaakt? De DOA kan bijdragen aan een duurzamere landbouw en wordt bovendien voor een deel gefinancierd via de heffing op bestrijdingsmiddelen, zodat het geld door de sector zelf wordt opgebracht.

De minister heeft publiekelijk enkele uitlatingen gedaan over de mestproblematiek die haaks staan op uitlatingen van zijn collega van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. Wie is de eerstverantwoordelijke voor het derogatieverzoek aan Brussel? Is het waar dat deze minister niet wil vasthouden aan dit verzoek? Daarmee zou hij een belangrijk deel van het mestbeleid ter discussie stellen; de heer Klein Molekamp zou daar mordicus tegen zijn. Wil de minister hierover zo snel mogelijk helderheid verschaffen? Als het derogatieverzoek niet wordt gehonoreerd, dient de regering alle mogelijke juridische middelen te gebruiken om dit aan te vechten, daar het mestakkoord hierdoor onderuit zou worden gehaald.

De eerste fase van het Europese programma inzake klimaatverandering staat nog op de agenda en bevat weinig gevolgen voor Nederland. Wat zijn de gevolgen voor het beroepsgoederenverkeer? De heer Klein Molekamp gaat in principe akkoord met de richtlijn inzake biobrandstoffen, maar vraagt zich af hoeveel ruimte individuele lidstaten krijgen om bijvoorbeeld langs fiscale weg het gebruik van deze brandstoffen te bevorderen.

De heer **Van der Steenhoven** (GroenLinks) geeft aan dat het hem niet geheel duidelijk is over welke elementen van de CO₂-emissiehandel in de Milieuraad zal worden besloten. Kan dit onderwerp wat uitvoeriger worden behandeld in de Tweede Kamer? De minister moet in ieder geval niet akkoord gaan met een eventueel voorstel tot het gratis verdelen van de eerste emissierechten onder bestaande bedrijven. Dit dient door middel van een veiling te gebeuren en er moeten duidelijke afspraken over een plafond worden gemaakt, zodat de emissiehandel echt van de grond kan komen.

Wat duurzame ontwikkeling betreft constateert de heer Van der Steenhoven dat nog geen voortgang is geboekt met de integratie van het milieubeleid, waarover in Europa al een jaar wordt gesproken. Wat wordt de inzet van de minister en de minister-president bij de top van Barcelona? Wordt eindelijk een stap voorwaarts gezet met de integratie van het milieubeleid in andere sectoren of blijft het milieubeleid ondergeschikt aan economische belangen? Het is merkwaardig dat de vaste commissie voor VROM, in tegenstelling tot die voor EZ en SZW, niet is uitgenodigd voor de voorbereiding van de top van Barcelona. Is dit symptomatisch voor de wijze waarop de regering deze top wil voorbereiden?

In Europa worden andere criteria gehanteerd dan in Nederland als het gaat om de afstand tussen woonwijken en bedrijven en opslagplaatsen van gevaarlijke stoffen. Gekozen is voor een afstand van 800 meter. De ontploffing in Toulouse vond plaats na de totstandkoming van dit voorstel en de heer Van der Steenhoven kan zich voorstellen dat daarna stemmen in Europa zijn opgegaan om gevaarlijke bedrijven verder weg te plaatsen van woonwijken. Als de minister een voorstel doet conform het Vuurwerkbesluit, moet daarvoor gehoor zijn te krijgen. Hoe wil de minister met dit punt omgaan op de Milieuraad?

Het is de heer Van der Steenhoven ter ore gekomen dat Euratom het in werking stellen van twee kerncentrales in Oekraïne wil financieren, nu de Europese bank voor reconstructie en ontwikkeling (EBRO) dat niet doet. Hetzelfde geldt voor een Roemeense kerncentrale waarvan de bouw is stilgelegd. Dat is merkwaardig, omdat Euratom zich vooral zou moeten richten op het veiliger maken van bestaande kerncentrales in Oost-Europa. Wil de minister dit aankaarten in de Milieuraad? Het kan niet de bedoeling zijn dat deze centrales nu in werking worden gesteld. De heer Van der Steenhoven ondersteunt de door de minister uitgezette lijn ten aanzien van het sloopschip Sandrien; de minister interpreteert de regels op de juiste wijze.

De heer **Feenstra** (PvdA) constateert dat de trage Europese besluitvorming inzake de pesticiden leidt tot economische verstoringen en extra milieubelasting; hij complimenteert de minister met zijn scherpe inzet op dit thema.

De Amerikaanse president Bush heeft een alternatief voor het Kyoto-protocol gepresenteerd, dat een hoog vrijwillig karakter kent. Probeert de Europese Unie de Verenigde Staten op termijn toch weer bij het Kyoto-protocol te betrekken?

De Kamer moet zich breed kunnen voorbereiden op de World Summit in Johannesburg. Rio+10 moet over meer gaan dan alleen het milieu; er zijn ook consequenties op sociaal-economisch terrein. Milieubelangen hebben een directe relatie met het verduurzamen van handelsstromen en handelsbetrekkingen, met de overdracht van kennis en technologie en met markttoegankelijkheid tot de EU van derde landen. De heer Feenstra steunt de inzet van het kabinet om tot een verbreding te komen. Daarnaast sluit hij zich aan bij de opmerkingen van de heer Van den Akker over de kaderrichtlijn inzake milieuaansprakelijkheid.

Een krachtig politiek commitment ten aanzien van biodiversiteit is op zijn plaats. De heer Feenstra vraagt in het bijzonder aandacht voor de biodiversiteitstoets, die ook van toepassing zou moeten worden op de diverse VN-programma's en eigenlijk ook moet gelden voor de EU-kandidaatlanden. Dan moet wel sprake zijn van een internationale doorvertaling.

De heer Feenstra sluit zich aan bij de opmerkingen over vuurwerk en andere ontplofbare stoffen. Bestaat er een kans dat de Europese richtlijnen worden aangescherpt? Neemt Nederland dat standpunt dan over of kiest de minister ervoor om binnen Europa zo scherp mogelijk te onderhandelen door vast te houden aan de uitgangspunten van het Nederlandse Vuurwerkbesluit? Daarnaast sluit de heer Feenstra zich aan bij de opmerking van de heer Van der Steenhoven over Euratom.

Bij de behandeling van de begroting van het ministerie van VROM is een motie aangenomen waarin de overheid werd opgeroepen, zich bij haar aanbestedingenbeleid niet alleen te oriënteren op de kostprijzen, maar ook op verduurzaming en vergroening. Uit een gezamenlijke brief van onder meer het Wereld Natuur Fonds, Greenpeace, Milieudefensie en Natuur en Milieu blijkt dat het kabinet zich wel heel sterk baseert op de interpretatieve mededeling en minder op de exacte juridische formuleringen van de diverse artikelen. Juist op dat laatste punt kunnen zich conflicten voordoen. De heer Feenstra verzoekt het kabinet ervoor te

zorgen dat de diverse overheden via de lijn van inkoop toch een bijdrage kunnen leveren aan vergroening en verduurzaming.

De heer Feenstra steunt de inzet van de minister inzake het sloopschip Sandrien. De Internationale maritieme organisatie (IMO) heeft besloten tot een uitfasering van enkelwandige tankers, zodat de komende jaren een enorme toestroom van sloopschepen op gang zal komen. Juist dan is een hedendaagse verwerking noodzakelijk. De treurige beelden uit India en Bangladesh maken duidelijk dat de verwerkingstechniek daar ondermaats is, maar hetzelfde geldt voor Roemenië en Turkije. EU-landen en EU-kandidaatlanden zouden op basis van dezelfde basismilieukwaliteiten moeten werken en dezelfde «best practical means» moeten toepassen. Zijn er via de Milieuraad mogelijkheden om EU-kandidaatlanden te brengen tot een fatsoenlijke verwerking van de toenemende stroom sloopschepen?

Het antwoord van de minister

De **minister** verzekert dat hij zo zorgvuldig mogelijk te werk gaat in de kwestie van het sloopschip Sandrien. De inzet is het tegengaan van slechte verwerking, zowel in landen als India als in eventuele toekomstige lidstaten. Het is zeer wel denkbaar dat EU-kandidaatlanden hierop worden aangesproken.

Binnen de Europese bank voor reconstructie en ontwikkeling (EBRO) is uitvoerig gesproken over de financiering van de kerncentrales in Oekraïne; uiteindelijk is overeenstemming bereikt. Vanuit milieuoverwegingen is er geen enkele reden om een ander standpunt in te nemen nu er een andere instelling, Euratom, bij betrokken is. De minister zegt toe dat hij dit onderwerp onder de aandacht brengt van de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken, die meer betrokken is bij Euratom dan hijzelf.

De minister benadrukt dat hij ten aanzien van de mestproblematiek altijd samen optrekt met zijn collega Brinkhorst, maar dat ieder vogeltje zingt zoals het gebekt is. Minister Brinkhorst is verantwoordelijk voor de veestapel terwijl hijzelf verantwoordelijk is voor de mest. De minister gaat ervan uit dat de opmerkingen van de minister van LNV naar aanleiding van het bezoek van Europees commissaris Wallström werden veroorzaakt doordat de commissaris in een persconferentie voorafgaand aan haar bezoek de indruk wekte dat reeds over het derogatiebezoek zou zijn besloten. Tijdens haar bezoek is een en ander opgelost. Het laatste woord over het derogatieverzoek is nog niet gesproken en de minister hoopt dat voor 15 mei a.s. tot een oplossing kan worden gekomen. Het door Nederland ingediende voorstel is wetenschappelijk goed onderbouwd en de regering is bereid om de modaliteiten en de details ervan toe te lichten. De minister staat niet onwelwillend tegenover een eventuele juridische procedure, maar waarschuwt ervoor dat hieraan veel onzekerheid kleeft, ook al bestaat er veel zelfvertrouwen aan Nederlandse kant. Doorpraten is vooralsnog de beste optie. De inzet blijft een aanvoernorm van 250 kg N/ha, hoewel het bekend is dat de Europese Commissie dit te hoog vindt en dat dit Denemarken ook niet is toegestaan. De minister heeft niet gepleit voor een uitzonderingspositie voor Nederland, maar heeft gevraagd om maatwerk, omdat de bodem- en watersituatie in iedere Europese lidstaat anders is. De Europese Commissie is evenwel bang voor precedentwerking.

De regering kiest, in navolging van de Europese Commissie, voor de vertaling van de harde verplichtingen van het Verdrag van Århus. De uitbreiding van de reikwijdte wordt niet gesteund door Nederland en veel andere Europese lidstaten; het gaat er nu om de overeengekomen reikwijdte goed te implementeren. Het verdrag is, na wat vertraging door juridische problemen, voor spoedadvies doorgestuurd naar de Raad van State. De minister stelt voor op mogelijke inhoudelijke vragen in te gaan wanneer de goedkeuring van het verdrag aan de orde komt.

Wat betreft het betrekken van de Verenigde Staten bij het Kyoto-protocol verwijst de minister naar een eerder die dag over dit onderwerp gehouden algemeen overleg. Over de kwestie gekwalificeerde meerderheid versus unanimiteit zegt de minister dat de algemene voorkeur momenteel uitgaat naar besluitvorming bij gekwalificeerde meerderheid. Hij kan zich evenwel niet voorstellen dat er geen unanimiteit zou bestaan ten aanzien van de «burdensharing». In een extreme situatie, bijvoorbeeld als in een lidstaat een nieuwe populistische partij opkomt die anders denkt over het Kyoto-protocol, kan een gekwalificeerde meerderheid zinvol zijn. Het belangrijkste is dat er sprake is van consensus. Het argument van de heer Klein Molekamp dat 1990 ook voor Nederland geen goed basisjaar was, is reeds gebruikt in de Europese discussie over dit onderwerp en hiervan valt dus niet veel te verwachten. De minister zal Denemarken om opheldering vragen over het eventueel terugbrengen van de subsidies voor windenergie. Het is mogelijk dat Denemarken reeds voor voorlicht op de rest van Europa dat het de subsidies niet meer nodig acht.

De minister is voorstander van CO₂-emissiehandel. De Europese discussie hierover staat nog in de kinderschoenen en hij acht het contraproductief om nu al zijn voorkeur door te zetten. Het is beter om werkende weg aan het systeem te bouwen dan de discussie te laten uitmonden in een patstelling. De negatieve gevolgen moeten uiteraard in kaart worden gebracht en er moet een gelijk speelveld komen. De minister geeft de voorkeur aan veilen boven gratis toedelen, maar in Europa bestaat daarvoor op dit moment geen meerderheid. Het departement van VROM werkt in dezen samen met de departementen van Economische Zaken en Financiën. Een en ander heeft gevolgen voor de Wet milieubeheer, omdat deze optie in de wet niet als mogelijkheid wordt genoemd. In de discussie-nota over de Wet milieubeheer is dit uitdrukkelijk aan de orde gesteld. Emissiehandel is ook opgenomen in het Nederlandse systeem voor benchmarking, hetgeen in overeenstemming is met de wensen van het energie-intensieve bedrijfsleven.

Bij de voorbereiding van de top van Barcelona legt de regering de nadruk op de milieu-integratie in het totaalpakket. De minister kan zich niets voorstellen bij de opmerking dat de vaste commissie voor VROM niet uitgenodigd zou zijn voor de voorbereiding; de top van Barcelona komt plenair nog uitgebreid aan de orde. De minister vindt de stelling van de heer Van der Steenhoven dat milieu nog steeds ondergeschikt is aan economische belangen, te algemeen; op een aantal terreinen is dat niet meer het geval. Op de top van Barcelona wordt ook gesproken over de conferentie in Johannesburg. De Nederlandse en Europese inzet is dat het daar om meer moet gaan dan om het milieu; de conferentie moet minstens zo evenwichtig en uitgebreid zijn als die in Rio de Janeiro. Belangrijker is evenwel dat de uitkomsten concreet moeten worden gemaakt. Dat zal door Europa sterk moeten worden benadrukt, omdat het de pretentie heeft het proces in belangrijke mate te leiden.

Wat de kaderrichtlijn inzake milieuaansprakelijkheid betreft, heeft de minister de voorkeur voor de oorspronkelijke, civielrechtelijke weg. Overheden behoren die te faciliteren en goed vast te leggen, maar het principe «de vervuiler betaalt» moet niet worden losgelaten. Het gaat niet alleen om natuur en biodiversiteit, maar ook om de gezondheid van mensen en om vermogensschade. Het is de minister niet duidelijk waaruit de koerswijziging voortkomt. Hij laat dat natrekken, maar vermoedt dat het een intern probleem binnen de Europese Commissie betreft.

De minister is van mening dat de opslag van gevaarlijke stoffen valt onder het nationale beleid van de individuele lidstaten, omdat het te maken heeft met nationale ruimtelijke ordeningsoverwegingen en bevolkingsdichtheden. Aandringen op Europese regelgeving op dit vlak heeft slechts vertraging van beleid tot gevolg. Dit geldt uiteraard niet voor het grensoverschrijdende vervoer van gevaarlijke stoffen.

De wijziging van de richtlijn inzake verpakkingen heeft geen invloed op

het derde convenant Verpakkingen. Het wordt voorlopig geen uniform beleid en er wordt niet gekoerst naar een «Grüne Punktsysteem». De overheidsaanbestedingen zijn aan de orde geweest in de Interne Marktraad, maar de minister kan daarover nog geen specifieke informatie verschaffen. De Nederlandse inzet is in elk geval in overeenstemming geweest met de door de heer Feenstra genoemde motie. Informatie over de duurzame ondernemersaftrek wordt de Kamer schriftelijk toegezonden; hetzelfde geldt voor informatie over de fiches.

De voorzitter van de algemene commissie voor Europese Zaken,
Te Veldhuis

De voorzitter van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
Th. A. M. Meijer

De wnd. griffier van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
Brandsema